

Seat No. : _____

NE-138

November-2018

M.A., Sem.-III

502 : History

(Economic History of Colonial India)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) વિવિધ જમીન મહેસૂલ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

સાંસ્થાનિક સરકારની દષ્ટિનીતિની ચર્ચા કરો.

- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારને જોડો : 4

A

B

(i) અબુલ ફઝલ	(a) ડચ મુસાફર
(ii) પેલસાર્ટ	(b) આઈન-એ-અકબરી
(iii) અમલેન્દ્ર ગુહા	(c) વિદેશી આર્થિક ઇતિહાસકાર
(iv) વિલિયમ કેપ	(d) રાષ્ટ્રવાદી આર્થિક ઇતિહાસકાર
(v) લોર્ડ કોર્નવોલિસ	(e) રૈયતવારી પદ્ધતિ
(vi) થોમસ મુનરો	(f) કાયમી જમાબંધી

2. (A) દુષ્કાળો પરત્વેની બ્રિટિશ નીતિ ચર્ચો. 14

અથવા

ભારતમાં રેલવેનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ તપાસો.

- (B) કોઈપણ ચાર ખાલી જગ્યા પૂરો : 4

- (i) ખેતીવાડી શાહી પંચે પોતાનો અહેવાલ _____ વર્ષમાં રજૂ કર્યો. (1926 / 1928)
- (ii) સર્વસામાન્ય તોલમાપ ધારો _____ વર્ષમાં પસાર થયો. (1904 / 1939)
- (iii) ભારતમાં રેલવે _____ વર્ષમાં શરૂ થઈ. (1830 / 1853)
- (iv) ભારતમાં દ્વિતીય દુષ્કાળ પંચની રચના _____ વર્ષમાં થઈ. (1878 / 1898)
- (v) ભારતમાં નાગરિક ઉડ્ડયન સેવાનો પ્રારંભ _____ વર્ષમાં થયો. (1932 / 1934)
- (vi) વાહનવ્યવહાર માટે સૂચેઝ નહેરુ _____ વર્ષમાં ખુલ્લી મુકાઈ. (1969 / 1974)

3. (A) વ્યાપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી એક પ્રયોજક તરીકે લાલા શ્રીરામનું મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

વ્યાપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી એક પ્રયોજક તરીકે વાલચંદ હીરાચંદનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (B) તમારો જવાબ હા/ના માં લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (i) અતુલ પ્રોડક્સ લી. ના સંસ્થાપક કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ હતા.
- (ii) રાયપુર મીલની સ્થાપના કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ દ્વારા કરાઈ.
- (iii) 'રાવલગાંવ' નામની ચોકલેટ શરૂ કરનાર વાલચંદ હીરાચંદ હતા.
- (iv) હિન્દુસ્તાન એરક્રાફ્ટ કંપનીના સ્થાપક જમશેદજી તાતા હતા.
- (v) બોમ્બે મિલ હેન્ડ્રસ એસોશીએશનના સ્થાપક શોરાબજી શાપુરજી બંગાળી હતા.

4. (A) ભારતમાં કામદાર સંઘ આંદોલનનો વિકાસ આવેખી તેની ત્રુટિઓ જણાવો. 14

અથવા

મહાત્મા ગાંધીના આર્થિક વિચારોનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણના એક કે બે વાક્યમાં જવાબ લખો : 3

- (i) નારાયણ મેઘજી લોખંડે કોણ હતા ?
- (ii) 'ઈન્ડિયન ટેલીગ્રાફ એસોશીએશન'ની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ ?
- (iii) દ્રવ્ય અપહરણનો સિદ્ધાંત કોણે પ્રસ્થાપિત કર્યો ?
- (iv) ટ્રસ્ટીશીપના સિદ્ધાંત સાથે કોનું નામ જોડાયેલું છે ?
- (v) એન.એમ. જોષી કોણ હતા ?

Seat No. : _____

NE-138

November-2018

M.A., Sem.-III

502 : History

(Economic History of Colonial India)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss various land revenue systems. **14**

OR

Discuss agriculture policy of the colonial government.

- (B) Match the following : (any **four**) **4**

A	B
(i) Abul Fazl	(a) Dutch Traveller
(ii) Pelsart	(b) Ain-i-Akbari
(iii) Amlendu Guha	(c) Foreign economic historian
(iv) William Cap	(d) Nationalist economic historian
(v) Lord Cornwallis	(e) Ryotwari system
(vi) Thomas Munro	(f) Permanent settlement

2. (A) Discuss British policy towards famines. **14**

OR

Examine rise and growth of Railways in India.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) **4**

- (i) 'Royal Commission on Agriculture' submitted its report in _____. (1926 / 1928)
- (ii) Standard Weight Act was passed in _____. (1904 / 1939)
- (iii) Railway started in India _____. (1830 / 1853)
- (iv) IInd Famines Commission of India constituted in _____. (1878 / 1898)
- (v) Civil aviation started in India _____. (1932 / 1934)
- (vi) Suez Canal opened for transportation in _____. (1969 / 1974)

3. (A) Classify the difference between merchant and an entrepreneur and evaluate Lala Shri Ram as an entrepreneur. 14

OR

Classify the difference between merchant and an entrepreneur and evaluate Valchand Hirachand as an entrepreneur.

- (B) Write your answer in True / False : (any **three**) 3
- (i) The founder of Atul Products Ltd. was Kasturbhai Lalbhai.
  - (ii) Raipur Mill was established by Kasturbhai Lalbhai.
  - (iii) The founder of Rawalgaon brand chocolate was the Valchand Hirachand.
  - (iv) The founder of Hindustan Aircraft Co. was Jamshedji Tata.
  - (v) The founder of Bombay Mill Hands Association was Sorabji Shapurji Bengali.
4. (A) Write development of Trade Union Movement in India and point out its drawbacks. 14

OR

Evaluate economic ideas of Mahatma Gandhi.

- (B) Write your answer in **one** or **two** sentences : (any **three**) 3
- (i) Who was Narayan Meghji Lokhande ?
  - (ii) In which year 'Indian Telegraph Association' established ?
  - (iii) Who was the founder of the theory the Drain of Wealth ?
  - (iv) Who's name is associated with the principle of Trusteeship ?
  - (v) Who was N.M. Joshi ?
-